

Povzetek

Konference o soglasju so posebno orodje za lajšanje napredka na področju kompleksnih vprašanj, kjer pomanjkanje vzajemnega razumevanja zavira napredek politike. Politična priporočila iz tega poročila so rezultat Evropske konference o soglasju na področju brezdomstva leta 2010¹. So zaključki, do katerih je prišla neodvisna žirija na podlagi skupine šestih ključnih vprašanj. Cilj teh političnih priporočil je zagotovitev močne osnove za kontinuirani in povečani napredek pri vprašanju brezdomstva v Evropski uniji, zlasti v okviru nove Evropske strategije 2020² ter Evropske platforme za boj proti revščini in socialni izključenosti³.

Kot odgovor na **ključno vprašanje št. 1 „Kaj pomeni brezdomstvo?“** se je žirija soočila z opredelitvami brezdomstva po „zdravi pameti“ kot spanje na prostem in zaključila, da je brezdomstvo zapleten, dinamičen in razlikovalen postopek z različnimi vhodi in izhodi ali „stezami“ za različne posameznike in skupine. Žirija priporoča sprejetje Evropske tipologije brezdomstva in izključenosti s stanovanjskega trga (ETHOS)⁴, ki jo je leta 2005 začela FEANTSA kot skupni okvir opredelitve brezdomstva. ETHOS uporablja fizično, socialno in pravno področje „doma“ za pripravo široke tipologije, ki uvršča brezdomce glede na štiri glavne tipe življenjskega položaja: brez strehe nad glavo, brez doma, življenje v negotovih stanovanjskih razmerah, življenje v neprimernih stanovanjskih razmerah.

Odgovor žirije na **ključno vprašanje št. 2 „Končati brezdomstvo: Je to realistični cilj?“** zadeva stopnjo ambicije, ki mora podpreti izstopajočo strategijo EU glede brezdomstva. Žirija je prišla do zaključka, da je brezdomstvo velika krivica in kršitev temeljnih človekovih pravic, kar lahko in moramo preprečiti. Čeprav bo vedno obstajala možnost, da ljudje zaidejo v brezdomstvo, žirija zaključuje, da, v okviru nacionalnih/regionalnih celostnih strategij glede brezdomstva, lahko neprestano preprečevanje in intervencijski ukrep preprečijo, da bi ljudje zašli v brezdomstvo, in tudi zagotovijo hitre dolgoročne rešitve za brezdomce. Zato žirija meni, da se lahko brezdomstvo postopoma zmanjša in nazadnje tudi konča. Žirija predlaga nekaj posebnih ciljev, ki jih je treba obravnavati, da bi napredovali na področju preprečevanja brezdomstva.

Pri **ključnem vprašanju št. 3 „So politični pristopi za reševanje stanovanjskih težav najbolj učinkovite metode za preprečevanje in spopadanje z brezdomstvom?“** žirija poziva k preusmeritvi od uporabe zavetišč in prehodnih nastanitev kot prevladujoče rešitve za brezdomstvo k pristopom za reševanje stanovanjskih vprašanj. To pomeni povečan dostop do stalnega bivališča in povečanje zmožnosti tako za preprečevanje kot za zagotavljanje ustrezne podpore ljudem v njihovih domovih glede na njihove potrebe.

V odgovoru na **ključno vprašanje št. 4 „Kako se lahko zagotovi pomembna udeležba brezdomcev pri razvoju politik glede brezdomstva?“** žirija poziva k odmiku od pristopov, ki brezdomce vidijo kot pasivne prejemnike pomoči, k pristopom, ki poudarjajo njihove pravice in avtonomnost. Žirija poziva brezdomce, da se odločijo sodelovati pri odločanju o stvareh, ki vplivajo na njihova življenja. Žirija prav tako poudarja nekaj pomembnih ovir, ki preprečujejo lajšanje polne udeležbe brezdomcev v postopkih odločanja, in podaja predloge, kako se spopasti s temi ovirami.

Ključno vprašanje št. 5 „Do katere mere bi morali imeti ljudje dostop do storitev za brezdomce, ne glede na njihov pravni status ali državljanstvo?“ zadeva dostopnost storitev za brezdomce, zlasti za priseljence, in tiste, ki niso državljani EU, ki se morda soočajo z ovirami zaradi pravnega ali upravnega statusa. Žirija poudarja, da je to vprašanje, ki postaja vedno bolj pomembno, prav tako kot razprave glede naraščajoče težave brezdomstva med priseljenci in tistimi, ki niso državljani EU, v

¹ Za nadaljnje informacije o konferenci, vključno z vsemi pomembnimi dokumenti, pojdite na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=88&langId=en&eventsId=315&furtherEvents=yes>

² Dostopno na http://europa.eu/press_room/pdf/complet_en_barroso_007_-_europe_2020_-_en_version.pdf

³ Dostopno na <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=959&furtherNews=yes>.

⁴ Oglejte si <http://www.feantsa.org/files/freshstart/Toolkits/Ethos/Leaflet/EN.pdf>

številnih državah članicah. Žirija navaja, da v Evropski uniji nobena oseba ne bi smela obubožati, in poudarja potrebo po spoštovanju temeljnih človekovih pravic, ne glede na pravni in upravni status. Žirija poziva k celostnemu pristopu glede položaja priseljencev in državljanov EU, ki se soočajo z brezdomstvom kot rezultat spopadanja z ovirami, ki zadevajo pravni in upravni status. Žirija poudarja posebno odgovornost priseljske politike pri preprečevanju takega položaja. Storitve za brezdomce se ne sme sistematično uporabljati kot nadomestilo za neskladne priseljske politike, ki ljudi vodijo v položaj obubožanosti in brezdomstva. Prav tako se storitev za brezdomce ne sme uporabljati kot sredstvo za uravnavanje priseljevanja. Ponudnikov storitev za brezdomce se ne sme kaznovati za zagotavljanje storitev ljudem, ki so v stiski. Da bi povečali razumevanje tega vprašanja, žirija zaključuje, da je potrebna študija na ravni EU o povezavah med brezdomstvom in priseljevanjem ter prav tako glede prostega pretoka ljudi v EU. Taka študija mora upoštevati tudi spol pri priseljskih izkušnjah in poseben položaj nekaterih priseljenc ženskega spola.

Ključno vprašanje št. 6 je „Kakšni naj bodo elementi strategije EU o brezdomstvu“? Glavni zaključek žirije je, da v smislu nove Evropske strategije 2020 in zlasti Evropske platforme za boj proti revščini in socialni izključenosti obstaja potreba po ambiciozni **strategiji EU o brezdomstvu**, da bi uokvirili razvoj nacionalnih/regionalnih strategij v državah članicah in spodbudili napredek na področju boja proti brezdomstvu. Tako izstopajoči okvir EU kot tudi nacionalne/regionalne strategije morajo sprejeti celosten pristop, s katerim bodo združili pomembna področja, kot so stanovanjske zadeve, socialne zadeve, zdravje in zaposlitev. Imeti morajo ustrezno upravljanje, ki bo dovoljevalo vključitev vseh ustreznih zainteresiranih strani. Temeljiti morajo na dokazih, kar zahteva robustno zbiranje podatkov in raziskave, prav tako pa morajo biti osredotočeni na jasno določene cilje. V zvezi s predlaganim strateškim okvirjem EU žirija poziva države članice, da določijo datume, ko bodo naredile konec spanju na prostem in dolgotrajnemu brezdomstvu. Poleg tega morajo biti osrednje prednostne naloge preprečevanje brezdomstva, spodbujanje visoko kakovostnih storitev za brezdomce in dostop do cenovno sprejemljivega stanovanja s podporo, s katero ga bodo lahko vzdrževali. Celostne strategije o brezdomstvu morajo upoštevati spremenljive profile brezdomskega prebivalstva. Na ravni EU mora strateški okvir podpreti, spremljati in usklajevati razvoj celostnih nacionalnih/regionalnih strategij v državah članicah z ustreznim okvirjem spremljanja, z močno agendo raziskovanja z družbenim inovacijskim tokom, z vzajemnim učenjem in s transnacionalnim programom izmenjav, s spodbujanjem kakovostnih storitev, trajnostnih povezav do možnosti financiranja v EU in vključevanja brezdomstva v ustrezna področja politik.